

Pe Kuatia Daniel rehegua - Mbohapyha

Jecha Mokõi''

Jeff Pippenger

2023-11-25

Ko'ága ñamomba'e hína pe "mokõiha poapy ára" Levítico mokõipa poteĩme oĩva Daniel arandukápe. Oñemokañy umi oĩporavóvape omboty haña hesakuéra, ha katu oĩ umi ohechaséva haña. Ñañepyrũta Daniel arandukápe, capítulo poapy, ha peteĩha versíkulo pahápe, trece.

Upéi ahendu peteĩ marangatu oñe'ẽva, ha ambue marangatu he'i pe marangatu oñe'ẽvape: Mboy araka'e pevepa pe visión rehegua pe sacrificio ára ha ára guare, ha pe transgresión ñembyai rehegua, oñeme'ẽ hañaicha mokõivéva, pe santuario ha pe ehérsito, oñepyrũ haña oñembohasa haña yvýre? Daniel 8:13.

Pe versíkulo oñepyrũ pe ñe'ẽ "upéi" reheve, ha upéva ojapo peteĩ jehechakuaa haña ñambueha pe visión tembiasakue proféticogua Daniel ohechava'ekue upe diez versíkulo mboyveguápe. Pe capítulope, pe versíkulo peteĩ ha mokõi ohechauka pe año Daniel orresivihague pe visión ha avei orresivi hague ysyry Ulai ykére. Pe versíkulo mbohapy guive pe versíkulo doce peve, ha'e "ohecha" pe visión tembiasakue proféticogua. "Upéi" ha'e "ohendu" peteĩ ñemongeta yvagapegua oguerékova peteĩ porandu ha peteĩ mbohová. Pe versíkulo quince-pe, oñepyrũ ohekávo mba'épa he'ise pe visión tembiasakue proféticogua ha'e ramoite "ohechava'ekue". Tuicha mba'e jahechakuaa haña pe ñambueha pe visión Daniel "ohechava'ekue" pe versíkulo mbohapy guive doce peve, ha pe ñemongeta yvagapegua ha'e "ohenduva'ekue" — mokõivéva niko mokõi visión ñambuéva.

Ha ojeovasáva pene resa, ohecha rupi; ha pende apysa, ohendu rupi. Mateo 13:16.

Pe poranduapy 13-pe ojejapóva hína kóva: "Mboy araka'e peve piko pe visión", ha pe ñe'ẽ hebreo oñembohasáva "visión" ramo upépe ndaha'ei pe ñe'ẽ hebreo peteĩchagua pe oñembohasáva "visión" ramo pe poranduapy 16-pe.

Ha ahendu peteĩ kuimba'e ñe'ẽ Ulai y rembe'y apytépe, ohenóiva ha he'íva: Gabriel, ejapo ko kuimba'e toikũmby pe visión. Daniel 8:16.

Mokõi ñe'ẽ hebreo ñambuéva oñembohasávo inglés-pe peteĩ ñe'ẽnte "vision"-ramo, Leviticus 26-pe oĩva "siete tiempos" opyta kuri "ñemokañype ojehechahápe voi". Umi estudiante bíblico oñekontentáva oikuaa hañaante pe yvy ári guáva, ohecha ko mokõi ñe'ẽ hebreo ñambuéva peteĩchagua; hákatu ojapo upéva hikuái ijehegui vaípe.

"Ñaime ojehecha hañaante ipe ári ndaikatumo'ái ojapo heta mba'e porã. Ojeikuaa haña hekopete tekotevẽ jehesa'yijõ ñakãporãme guare ha estudio serio, pohýi ha mbarete rehegua. Oĩ añetegua kuéra Ñe'ẽme ha'etéva peteĩ vena ita jeguaka rembiasakãva, oñemíava yvýpe. Ojeheka ramo umíva, kuimba'e ojehyí haña oro ha pláta reheháicha, ojejuhu umi tesoro kañymby. Eñangareko porãke ani haña mba'eve ojejapo pe añetegua rehegua prueba ndoĩri

haḡua pe Escritura voi ryepýpe. Peteĩ Escritura ha'e pe llave ombojurúva ambue Escritura kuérape. Hembikuaa ipirapireva ha kañymbyva oñembohesakã Espíritu Santo Tupãgui rupive, omyesakãvo Ñe'ẽ ñane akãrapu'ãme ḡuarã: 'Nde ñe'ẽnguéra jeike ome'ẽ tesakã; ome'ẽ arandupy umi iñakãpytívévape.'" Fundamentals of Christian Education, 390.

Ñandejára Ñe'ẽme ojeikuaauka ñandéve "opa mba'e ańetegua oguereko ijojaha" ha, jaiporavóramo ñamboyke haḡua pe ańetegua oĩha mokõi ñe'ẽ hebreo iñambuéva oñembohasáva "visión" ramo capítulo ocho-pe, ñande voi jaiko ñandejehe pe mba'e vai omoheñoiva Laodicea-gua pytũndy ñande resa ári. Pe ñe'ẽ yma guare he'i: "ndaipóri oĩvéva ohecha'ỹva umi ndohechaséivagui."

"Pe Biblia oguereko opaite umi principio tekovekuéra oikotevéva oikuaa haḡua ikatu haḡuáicha oñembosako'i térã ko tekovépe ḡuarã térã pe tekove oútavape ḡuarã. Ha ko'ã principio ikatu ojeikuaa opavavete rehe. Avave ndorekóiva peteĩ espíritu omomba'e haḡua iñembo'epy ndaikatúi omoñe'ẽ peteĩ jepe pasáhe pe Bibliágui ohupyty'ỹre chugui peteĩ pensamiento pytyvõkuaáva. Péro pe ñembo'epy iporãvéva pe Biblia rehegua ndohupyty'i jepi térã oñemboja'o haḡuante ojestudiágui. Ijapu'a guasu ańetegua ndohjehechakupái upéicha ikatu haḡuáicha ojehechakuaa pe omoñe'ẽ pya'éva térã oñeñangareko'ỹva rupive. Heta iñemomba'eguasú oĩ mombyry eterei pe ape ári guive, ha ikatu ojechupyty mante jeporeka kyre'ỹ ha ñeha'ã tapia rupive. Umi ańetegua omoheñoiva pe tuichakue guasu ojeheka va'erã ha oñembyaty va'erã, 'ko'ápe michĩmi, ha amo michĩmi.' Isaías 28:10."

"Ojehekávo ha oñembyaty rire péicha, ojehecháta oñemohenda porãmbaiteha ojuehe. Káda Evahélio ombojoapy ambuévape, káda profesía omyesakã ambue profesíape, káda ańetegua katu oñemoakãrapu'ã ambue ańetegua ári. Umi tipo sistema judío rehegua oñemohesakã porã Evahélio rupive. Káda principio Ñandejára Ñe'ẽme oguereko hendaguã, káda mba'ete katu oguereko he'iséva. Ha pe estructura completa, iñapytũme ha ijejapópe, ome'ẽ testimonio Ijára rehe. Péichaite pe estructura ndaikatúi avave apytũũ, ndaha'éiramo pe Infinito mba'éva, oikuaa haḡua térã ojapo haḡua." Education, 123.

Pe ñe'ẽ "visión" ojehe diez jey Daniel capítulo ocho-pe, péro umi diez jey oĩ mokõi ñe'ẽ hebreo iñambuéva, ha umi ñe'ẽ he'iséva ndaha'éí peteĩchante. Oñemoĩrire peteĩchante he'ise haḡua, Daniel oipuru haḡuáicha peteĩnte umi ñe'ẽgui káda peteĩ umi diez jehúpe. Daniel ohaí mokõi ñe'ẽ, pórké káda peteĩva umi mokõigui oguereko he'iséva tee, ha peteĩva ohechauka peteĩ visión Daniel "ohecháva", ha ambue peteĩ visión "ohendúva". Versículo trece-pe, pe ñe'ẽ oñembohasáva "visión" ramo ha'e chãzôn, ha he'ise "peteĩ jehecha", térã "peteĩ visión", "peteĩ kéra" térã "peteĩ oráculo". Che ahenói upéva "visión de la historia profética" ramo, oñemopyendágui he'isévare ha avei mba'éichapa Daniel oipuru upéva.

Pe peteĩhápe, Daniel capítulo ocho-pe, Daniel he'i "ojejapo chéve peteĩ visión", ha pe mokõiha versículo-pe mokõi jey omombe'u "ahecha hague peteĩ visión-pe". Upéi pe versículo trece-pe, oñemoĩ porandu "mboy ára peve piko pe visión". Ko'ã jeipuru maymáva hína pe ñe'ẽ hebreo "chãzôn". Upéi pe versículo quince-pe, jaḡuahẽ ikatu haḡuáicha pe momento iñimportantetévape Daniel oipuru jey hague upeichaite pe ñe'ẽ, ha'e he'i haguére: "che"... "ahecha rire pe visión ha aheka haḡua he'iséva". Daniel ohecha rire pe visión chãzôn, ha'e oikuaa porãse mba'épa he'ise.

Kóva hína peteĩ añetegua oguerekóva tuicha mba'e pe "siete tiempos" oñeñomíva rehe Levítico veintiséis-gua ko kapítulope.

Ha'e avei oipururu pe ñe'ẽ châzôn umi versíkulo 17 ha 26-pe. Pe ñe'ẽ "visión" ojehecha diez jey Daniel capítulo ocho-pe, ha pe ñe'ẽ châzôn orrepresenta siete ko'ã jehechauka apytégui. Daniel oipururu pe ambue ñe'ẽ hebreo oñembohasáva "visión" ramo irundy jey. Pe ambue ñe'ẽ hebreo ha'e mar'eh, ha he'ise "apariencia".

Châzôn ojepuru siete jey Daniel capítulo ocho-pe, ha mar'eh ojepuru irundy jey; ha oñondive ojechauka umi diez jey ñe'ẽ inglés "vision" ojehecháva Daniel capítulo ocho-pe. Siete ha irundy ningo once, peteĩ jeygui Daniel oipururu mar'eh, ha oñembohasa he'iséicha voi, pórke versíkulo quince-pe, Daniel "ohekávo he'iséva" pe châzôn visión historia proféticagua rehegua, "oñembo'y henondépe" chupe "kuimba'e ra'angáicha." Pe ñe'ẽ "ra'anga" ha'e mar'eh. Upévore, mar'eh ojepuru Daniel rehe irundy jey Daniel ocho-pe, ha peteĩ jey oñembohasa oñemohendáva he'iséva tenondegua "ra'anga" rehe, ha umi mbohapy ambue jey oñembohasa "visión" ramo.

Ndaha'úi aikuaakaseha mba'eveichagua ñe'ẽvai umi kuimba'e ombohasava'ekue pe Biblia King James-pe. Upéicharõ jepe, tekotevẽ ojehechakuaa, pe versíkulo pahaapyha-pe, ojejuhuha pe ñe'ẽ peteĩnte oñembojoapýva pe Biblia King James-pe (sacrifice), ha ñe'inspiración he'i porãiteha, "ndoikéi pe texto-pe." Pe inspiración avei he'i pe ñe'ẽ oñembojoapýva "oñembojoapy hague arandu yvypóra rupive." Pe capítulo peteĩetepe voi, mokõi ñe'ẽ hebreo ñambuéva oñembohasa mokõivéva peteĩcha pe ñe'ẽ inglés-pe. Mba'érepa ñimportanteiterei jahechakuaa ha'ña pe joavy ko'ã mokõi ñe'ẽ apytépe, tuichaite mba'e.

Ha ojehu peteĩ mba'e, che, Daniel, ahechávo pe visión ha ahekávo ñemyesakã, upérõ, péina ápe, oñembo'y che renondépe peteĩva yvypóra-icha ijehecháva. Ha ahendu peteĩ kuimba'e ñe'ẽ Ulaí rembe'y mbytépe, osapukáiva ha he'íva: Gabriel, emboguahẽ ko kuimba'épe toikũmby pe visión. Daniel 8:15, 16.

Daniel "oheka ha'ña pe he'iséva" pe "châzôn visión" rehe, upe va'ekue ha'e ohecha ramoite, Cristo omomarandu Gabriel-pe "ojapo ha'ña" Daniel oikũmby pe "mar'eh visión" rehe, upe va'ekue ha'e ohendu ramoite. Daniel oikuaasekuri pe visión tembiasakue maranduhára rehegua, ha katu Cristo, upe oñemombe'u va'ekue versíkulo 13-pe Palmoni ramo (upe marangatu oñe'ẽ va'ekue), ombo'e Gabriel-pe ojapo ha'ña Daniel oikũmby pe "mar'eh visión", ndaha'úi pe "châzôn visión". Versíkulo 15 ha 16-pe, pe tembiaporã oñeme'ẽva Gabriel-pe he'i porã ha'e ojapo va'erãha Daniel oikũmby pe "mar'eh visión", upéva hína pe ñe'ẽ oñembohasáva "visión" ramo ha he'iséva "jehechauka", ndaha'úi pe visión tembiasakue maranduhára rehegua Daniel oikũmbyse va'ekue. Ojekuaa'ỹre Gabriel rembiaporãme, pe "siete tiempos" Levítico 26-pe oĩ ka'ỹ ha'ñaicha ojehecha ha'ñaicha ha'ñaípe.

Pe versíkulo mokõipa potĩnteime, mokõivéva ñe'ẽ hebreo oñembohasáva "visión" ramo ojejuhu pe versíkulo peteĩchape; ha upe versíkulo oiko peteĩva umi ñemboja'o tenondegua apytégui ojepe'a ha'ña añetegua Daniel rembijekuaa rehegua umi "siete tiempos" rehe.

Ha pe visión ka'aru ha pyhareve rehegua, oñemombe'úva'ekue ndéve, añeteha; upéva'e eñongatu pe visión, porke opytáta heta ára peve. Daniel 8:26.

Pe versíkulo mokõipa poteĩ ha poyvy, pe “jehecha ka'aru ha pyharevegua” ha'e pe visión mar'eh, he'iséva “jehecha térã mba'e ojehecháva”; ha pe visión oĩva “ojembotýva haña” katu ha'e pe visión chãzôn, marandu profesiagua rembiasakue rehegua. Pe ñe'ẽjoaju “ka'aru ha pyhareve” ha'e upe omboykéva ha omombe'uporãva pe joavy oĩva mokõi visión apytépe. Upéva ojapo ambue ta'ãngahai rupive ohechaukáva mba'échapa pe yvypóra rembiapo oíke Biblia jejapope. Pe yvypóra rembiapo oguereko mokõive: umi proféta ohaíva'ekue Biblia ñe'ẽnguéra, ha avei umi ombohasáva'ekue Biblia ambue ñe'ẽme. Biblia, Cristoicha, ohechauka peteĩ joaju Tupãrekogua ha yvypórareko rehegua. Upe yvypórareko oguejy araka'eveguive tembiasápe, Adán gui opeka rire guive umi ohaí ha ombohasáva'ekue Biblia peve. Cristo ha Biblia mokõivéva ha'e Tupã Ñe'ẽ, ha Tupã Ñe'ẽ ipotĩ; pe Tupãrekogua oĩva upe joajúpe akóinte ipu'akave umi ñembyai térã jejopy oĩva'ekue so'ópe ári haña.

Pablo, Jesucristo rembiguái, ojehenóiva apóstolrã, oñemboja'óva Tupã evanhélio rehehápe, (ha'e vaekue opromete vaekue yma guive iproféta kuéra rupive Ñandejára Ñe'ẽ Marangatu kuatiakuérape,) Ita'ýra Jesucristo ñande Ruvicha rehegua, oúva David ñemoñaregui yvypóra rekopegua. Romanos 1:1–3.

Ñe'ẽjoaju “ka'aru ha pyhareve” ojejuhu jey jey Tupã Ñe'ẽme, ha akóinte oñembohasa “ka'aru ha pyhareve” ramo, oĩháicha pe versíkulo mokoĩpa poteĩme, ha ojejapoháicha heta jeýma pe tembiasakue jejapopy rehegua Génesis-pe, he'íva jey jey: “ha pe ka'aru ha pe pyhareve ha'e va'ekue...” Añetehápe, ha opa mba'e añetegua oguereko iñimportánsia (ha ko mba'e añetegua tekotevẽ oñentende haña), pe tenda añoite Biblia-pe pe ñe'ẽjoaju “ka'aru ha pyhareve” ndoñembohasáiva “ka'aru ha pyhareve” ramo (oĩháicha pe versíkulo mokoĩpa poteĩme), ha'e pe versíkulo irundyha Daniel 8-pe. Upépe, ha upépe añoite Tupã Ñe'ẽme, pe ñe'ẽjoaju “ka'aru ha pyhareve” oñembohasa hañaunte “ára” ramo.

Ha ha'e he'i chéve: Mokõi mil tresientos ára peve; upéi pe tupaópe oñemopotĩta. Daniel 8:14.

Doce versíkulo rire, pe kapítulo peteĩchaguápe Danielpe, pe ñe'ẽjoaju hebreo “ka'aru ha pyhareve” oñembohasa pe ojeporuháicha opa ára; ha pe versíkulope ha'éva pe yta guasu mbytépegua ha fundamento Adventismo rehegua, pe ñe'ẽjoaju oñembohasa rei “ára” ramo. Mba'e influencia rupípa umi traduktór Biblia King James rehegua ogueru chupekuéra ojapo haña peteĩ joavy tuichaitereíva péicha? Ha'ekuéra ombohasa va'ekue pe ñe'ẽjoaju versíkulo veintiséispe, ojoajúvo opaite jehechauka ambuekuéra ndive pe ñe'ẽjoaju rehegua pe Biblia rembytépe. Péro doce versíkulo mboyve versíkulo veintiséisgui, versíkulo catorcepe, iñypytyvõ'ỹ yvypóra rehegua omoĩ peteĩ joavy especial pe mbohovái ári pe porandu versíkulo trece rehegua. Ha pe porandu versíkulo trece rehegua oguereko va'ekue peteĩ ñe'ẽnte (sacrificio), upeva'erã ndova'erãmo'ã oñembojoapy pe Bibliápe. Tupã oipota va'ekue versíkulo catorce opyta haña ojehechakuaa hañaicha peteĩ hendáicha ipypukúva ha ijojaha'ỹva. Péicha ojapóvo, Ha'e avei ohechauka mba'épa Gabriel oñe'ẽmondo va'ekue omboikuaa haña Danielpe.

Pe versíkulo dieciséis-pe, Jesús omanda Gabriel-pe ombojekuaa hañua Daniel-pe pe visión mar'eh, jepe Daniel oheka kuri oikũmby hañua pe visión cházõn historia proféticagua. Pe versíkulo veintiséis he'i pe "visión ka'aru ha pyharevegua oñemombe'u va'ekue" ha'eha "añete". Pe visión cházõn ha'e va'ekue peteĩ "jehecha" profético, péro pe visión mar'eh "oñemombe'u", pórke oñeñe'ẽ hese. Oñeñe'ẽ hese versíkulo catorce-pe, Palmoni he'i ramo guare: "mokõi mil trescientos ka'aru ha pyhareve peve; upéi pe santuario oñemopotĩta." Pe versíkulo veintiséis oiporu pe ñe'ẽjoaju "ka'aru ha pyhareve", ha ombohéra hañua upéva pe visión "oñemombe'u va'ekue", ohechauka hañua pe joavy mokõive visión apytépe Daniel capítulo ocho-pe. Pe visión historia proféticagua Daniel "ohecha" va'ekue, ha Daniel oikũmbyse va'ekue, iñambue pe visión "oñemombe'u va'ekue" rehegui, upe Daniel "ohendu" va'ekue. Iñimportantevéva, pe visión Daniel "ohendu" va'ekue hína upe visión Gabriel ome'ẽva'erã Daniel-pe iñakãrapu'ã hañua hese.

Yvypóra oikéva'ekue omoheñóivo pe Biblia Marangatu ohaikuaa pe ñe'ẽ "visión" pa jey Daniel capítulo ocho-pe, ha upéicha ojaíso omokañy pe joavy peteĩ visión "ojecháva" ha ambue visión "ojehendu hañuaicha". Péicha ojaíso, omombyky pe ñemomba'e guasu ohechaukáva Cristo rembipota hague Daniel ontende hañua pe visión ohendúva, yvateve ontende hañua pe visión ohecháva. Ko'ãga ikatu ñahesa'ỹijo mba'épa ojapo Gabriel omohu'ã hañuaicha pe tembiapo oñeme'ẽva'ekue chupe.

Upéva oguahẽ hi'aguĩ pe che aimehaguépe; ha oguahẽvo, chekyhyje ha ha'a che rovái yvýre; ha he'i chéve: Entende, yvypóra ra'y; pe visión niko oikóta ára pahápe. Ha ha'e oñe'ẽ aja chendive, aime peteĩ oke pypukúpe che rovái yvýre; ha ha'e chemoko, ha chemopu'ã chepy yvate. Ha he'i: Péina, aikuaaukáta ndéve mba'épa oikóta pochy pahaitepe; pe ára oñemoĩmava guive, oguahẽta paha. Daniel 8:17–19.

Gabriel ko'ãga oñepyrũ hembiapo omoĩ hañua Daniel-pe ontende hañua pe visión oĩva mokõi mil trescientos ka'aru ha pyhareve rehegua, ha upéva añete. Tenonderãite oikuaauka chupe pe visión tembiasakue profética rehegua, pe visión cházõn, oĩtaha "pe ára paha" jave. Upéi, Daniel oĩ aja peteĩ kerayvoty profético-pe, Gabriel opoko Daniel rehe ha omopu'ã chupe oñembo'y hañuaicha. Ha'e he'i chupe: "Aikuaaukáta ndéve."

Upéva hína pe Palmoni (Cristo) he'i va'ekue Gabriel-pe ojapo hañua, he'ivo: "Gabriel, emboikuaa ko kuimba'épe pe mar'eh visión ka'aru ha pyhareve rehegua." Gabriel he'i omboikuaataha Daniel-pe "mba'épa oikóta pe pochy pahápe". ¡Upépe oĩ! ¡Upépe oĩ pe "siete tiempos" Levítico veintiséis-pegua! Oñemokañy pe voi técnica profética rupive, pe técnica Gabriel omoingove jevy jevy va'ekue proféta kuérape hañua ome'ẽ hañua testimonio hese ha oipuru hañua ikuatiakuérape! Pe técnica hína "línea ári línea, ko'ápe michĩmi ha amo michĩmi".

Pe lívro "Pensamientos sobre Daniel ha Apocalipsis", Uriah Smith rembiapópe (maymáva Adventista, ha umi ijerére oikóva jepe, oikuaava'erã), Smith omombe'u Daniel capítulo ocho, versíkulo dieciséis guive diecinueve peve rehe:

"Peteĩ ñe'ẽmondo guasu rupive he'ivo pe ára oñemoĩmavape oguahẽtaha pe paha, ha oikuaaukatataha chupe mba'épa oikóta pe pahápe pe pochy rehegua, oike pe visión ñemyesakãme. Pe pochy ojeikuaa va'erã ojaho'íha peteĩ ára pukukue. Mba'e ára? Tupã he'i

va'ekue hetãygua Israel-pe ohyta haña hi'ári ipochy hembiapo vai rehe; ha upéicha ome'ẽ jehekombo'e pe 'mburuvicha Israel gua heko ky'a ha ãña'ygua' rehegua: 'Eipe'a pe akã jeguaka, ha eipe'a pe koróna.... Che ambojere jeréta, ambojere jeréta, ambojere jeréta chupe: ha ndaiporimo'ãvéima, pe ou pehẽngue haña ichupe guarã meve; ha ame'ẽta ichupe.' Ezequiel 21:25–27, 31.”

“Kóva hína pe ára pe Ñandejára pochy ipu'aka haña ikontrato retã rehe; pe ára umi mba'e marangatuha ha pe ehérsito ojejahéi haña py rupi. Pe mbyta jeguaka ojeipe'a, ha pe akãrague ojeipe'a chugui, Israel oĩ jave Babilonia rréino poguýpe. Upéi oñembyai jey Medo ha Persa kuéra rupi, upéi Griego kuéra rupi, upéi Romano kuéra rupi, ojoavy'ỹ hañaicha umi mbohapy jey pe ñe'ẽ oñe'ẽjeyháicha maranduhára rupive. Umi judío upérõ, ombotovévo Cristope, pya'e oñemosarambi opa yvy ape ári; ha Israel espiritual ojapyhy pe tenda pe ñemoñare literal rehegua; ha katu oĩ hikuái yvy arigua pu'aka guýpe, ha upéicha oĩta David guapyha oñemopu'ã jey peve,—pe ouva, pe heraitéva upe guapyha jára haña, pe Mesías, Py'aguapy Ruvicha, ou peve, ha upérõ oñeme'ẽta chupe. Upérõ pe pochy opátama. Mba'épa oikóta ko ára pahaitepe, pe ánhel ko'ãga oikuaaukáta Daniel-pe.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 201, 202.

Pe “indignación” Smith ohechaukaáva, oñepyrũ vaekue Manasés ojegeraha jave Babilóniape asirio-kuéra rupi ary 677 a.C.-pe. Ñambyasy hañaicha, Smith ogueraha Sedequías ñemongu'e ha ñehundikue ary 586 a.C.-pe ha omoĩ upéva ramo pe ñepyrũ pe período “indignación” rehegua versíkulo diecinueve-pe. Smith ndoguerékoi mba'eve he'íva mba'épa he'ise pe versíkulo he'ívo “pe pahaite pe indignación rehegua.” Ha'e oñangareko hese ku “indignación” aõnte ramo; hákatu oĩramo “pahaite” pe indignación rehegua, gramátika ha lógica ojerure katuete oĩha avei, sa'ive jepe, peteĩ “ñepyrũ” téra “primera terminación” pe indignación rehegua. Smith oikuaa vaekue umi setenta ary ñembyasy ha jeguereko haña ñemongapypýpe oñepyrũ hague Nabucodonosor peteĩha oataka jave Joiacim rehe ary 606 a.C.-pe; upéicharõ jepe, ha'e odesidi pe ñepyrũ pe período indignación rehegua ha'eha Nabucodonosor mbohapyha ataque, oja'áva'ekue Sedequías rehe, pe mburuvicha guasu pahague Judáygua.

“Jepémo jepe jaikuaa haña peteĩ marandu hetave imba'eporãva hekovépe iñepyrũ hese [Daniel rehe] ojehaíva ambue proféta oime hañaigui haña, upéicharõ jepe, heñóiha ha ñemoñare rehegua opytaite kañyhápe, peteĩ mba'e añoite ndojekuaáva'ỹre: ha'e hague ñemoñare rréi rehegua, ikatúramo oime David róga pegua, upe jave hetaiterei va'ekue. Ha'e ojechauka raẽ peteĩva ramo umi karaiete prisionéro Judá guápe, Nabucodonosor, Babilonia rréi, arýpe peteĩhápe, umi setenta ary jepokuaa haña ñembyasygua ñepyrũ, JC mboyve 606. Jeremías ha Habacuc gueteri omombe'u kuri iprofesía kuéra. Ezequiel oñepyrũ michĩ hañaicha upe rire, ha sa'ive rire, Abdías; ha ko'ã mokõi omohu'ã hembiapo heta ary mboyve Daniel rekove puku ha hendy porãva rembe'ýgui. Mbohapy proféta aõnte ou hapykuéri: Hageo ha Zacarías, omba'apo va'ekue proféta rembiapópe sapy'ami peteĩha jave, JC mboyve 520–518, ha Malaquías, pe proféta paha Antiguo Testamento pegua, oja'ái va'ekue sapy'ami JC mboyve 397 rupi.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 19.

Smith ohechakuaa porã va'ekue pe “pochy” oĩva pe versíkulo diez y nueve-pehapeha peteĩ aravo pukukueha. Ha'e ohechakuaa porã va'ekue upe aravo ha'eha pe ñembojere yvýre pe santuario ha pe aty, ojoajúvo Daniel capítulo 8, versíkulo 13 ndive; ha ohechakuaa porã avei pe pahagueha

ha'eha 22 jasypa 1844-pe.

Smith oĩ porãmi peteĩ hendápe, ha katu ndojuhúi pe añetegua ojaíso upe ha'éva peteĩ mba'e ojehechakuaáva iaplicación profética-kuérape. Ha'e oheja va'ekue tembiasakue ogia haña ñehesa'ỹijo pe ñe'ẽ profética rehe, pe ñe'ẽ profética togia haña ñentendimiento tembiasakue rehe rangue. Ñahejáramo la Biblia tomyesakã tembiasakue profética, upéicharõ jaguereko pe marandu hekopete hañaicha ñañemboja tembiasakuére.

La Biblia ombo'e peteĩ kuimba'e ojejopy haña hese haña, upéva rehe ha'e opyta pe ojepy'apyhágui rembiguái haña.

Oikuave'ẽramo jepe chupekuéra sãso, ha'ekuéra voi hína tekovaikuére ñembiguái; peteĩ kuimba'e ojejopy haña rupi, upe mba'ẽpe voi oñemoĩ tembiguáiramo. 2 Pedro 2:19.

Manaséspe ojegueraha prisionéroramo Babilóniape ary 677 a.C. upépe. Upépe ae Judá oñemboguejypa ha ogueraha haña tembiguáiramo. Kóva hína pe ñepyrũmby ojehechaukáva mokõivéva ta'angakuérape, 1843 ha 1850 guápe, umi Sister White omoneĩva hekopete haña. Smith omoñepyrũ pe ñemboguejy haña Daniel capítulo ochope, versículo trecepe, Sedequíás reheve, pe mburuvicha guasu paha Judá gua. Sedequíás ha'e va'ekue peteĩ huísio oho haña mbeguekatúpe paha, ndaha'ei ñepyrũmby. Sister White ohechauka Manasés jejapyhy Babilóniape ha'e hague peteĩ “earnest” umi mba'e outavape ñuarã. Peteĩ “earnest” ha'e peteĩ ñepyrũmby jehepyme'ẽ rehegua, ha ohechauka peteĩ jogua ñepyrũ oguerékótava ambue jehepyme'ẽ kuéra upe rire.

“Jerovia haña maranduharakuéra osegí va'ekue ñemoñe'ẽ ha ñe'ẽñemokyre'ỹme; kyhyje'ỹ reheve oñe'ẽ Manaséspe ha ipuéblope; ha umi marandu oñembohory hese; Judá ojehekýi va'ekue ndohendusei. Techaukaha añetetéva ramo mba'épa ojuhúta pe puévlope opytáramo noñembyasyi haña, Ñandejára opermiti mburuvicha guasu ojejapyhy haña peteĩ aty soldádo asirio gua rupi, ha'e kuéra ‘omoĩ ichupe itavyrakuépe, ha ogueraha Babilóniape,’ ha'éva ikapitál sapy'agua. Ko jehasa asy ogueru pe mburuvicha guasúpe ñarandúpe jevy; ‘ha'e oñembo'e Ñandejára Itúvape, ha oñemomirĩ tuichaite ituvakuéra Jára renondépe, ha oñembo'e Hese: ha Ha'e ohendu chupe, ha ohendu ijerure asy, ha ogueru jevy chupe Jerusalénpe hoguapýpe. Upéi Manasés oikuaa Ñandejára ha'eha Tupã.’ 2 Crónicas 33:11–13. Péro ko ñembyasyi, iporãitereíramo jepe, ou are rireiterei ndaikatúi hañaicha osalva pe rréino umi ára pukukue japu Tupãnguéra rehegua jepokuaa ombyaíva pu'akágui. Heta oñepysanga ha ho'a, ha araka'eve ndoikovéima haña opu'ã jevy.” Profetas y Reyes, 382.

Manasés ohechaukaava'ekue pe “ñepyrũrã” omoñepyrũ va'ekue pe “ñe'ẽ vai” umi “mokõi ha poapy jey” rehegua, ha'éva pe “pochy paha”; pe “pochy peteĩha” katu oñepyrũmby va'ekue pe mburuvichakuéra yvykuéra yvategua gotyogua ojegueraha jave ñembyasyrãme ary 723 a.C. Upéi, Jehoiaquim oñemongu'e haña guive, Daniel ojegueraha jave ñembyasyrãme, umi setenta ary ñembyasyrãme Jeremías ohechauka va'ekue oñepyrũ ary 606 a.C.-pe. Mokõi mburuvicha rire Jehoiaquim-gui, Jerusalén oñehundi, ha pe mburuvicha paha Judagua, Sedequíás, ohecha imembykuéra ojuka ramo henondépe; upéi oñeipe'a chugui hesa ha ojegueraha ñembyasyrãme Babilóniape.

Smith ome'ẽ opaite pe juicio progresivo Zedequíaspe ha oiporu Zedequías juicio pe prueba-ñe'ẽrã ramo he'ipyre haña. Pe juicio Zedequías rehegua, ha'éva pe “mburuvicha aña ha marangatu'yva”, ohechauka porãkuri Judá koróna ojeipe'ataha Cristo ou peve omopu'ã haña peteĩ reino. Smith he'i: “ha'ekuéra oĩ yvy arigua pokatu guýpe, ha oĩta upéicha David guapyha oñemopu'ãjey peve,—pe ijára tee, pe Mesías, pe Mburuvicha Py'aguapýva, ou peve, ha uperõ oñeme'ẽta chupe.” Ára 22 jasypa 1844-pe, oñembotývo Daniel capítulo siete, ha umi versículo trece ha catorce, Cristo, ojehechaukáva Yvypóra Ra'y ramo, ou Túva renondépe oñeme'ẽ haña chupe peteĩ reino.

Ahecha pyharekue ahecha, ha péina peteĩ ojoguáva Yvypóra Ra'ype ou yvága arai ndive, ha oguahẽ Arakuérape, ha ogueru chupe henondépe. Ha oñeme'ẽ chupe poguý, mimbipa ha peteĩ rréino, opa tavayguakuéra, tetãnguéra ha ñe'ẽnguéra oservi haña chupe; ipoguý niko poguý opa'yva, ndohasamo'ãi; ha irréino, pe noñehundimo'ãiva. Daniel 7:13, 14.

Hermana White omboaje Daniel capítulo siete, ha umi versículo trece ha catorce oñekumpli hague 22 jasypa, 1844-pe.

“Cristo oúvo ñande pa'i guasu ramo pe lugar santísimo-pe, pe santuario ñemopotĩrã rehe, ojehechaukáva Daniel 8:14-pe; yvypóra Ra'y oúvo pe Ymaguare Árape rendápe, ojehechaukaháicha Daniel 7:13-pe; ha Ñandejára oúvo Itupãópe, omomanduva'ekue Malaquías, ko'áva ha'e peteĩ mba'e oikóva añoite ñemombe'u; ha kóva avei ojechauka pe ména omendátava oúvo ñemendápe, Cristo omombe'uháicha pa'ũme umi diez kuñataĩ marangatupe, Mateo 25-pe.” The Great Controversy, 426.

Smith noñe'ei pe mba'e iñimportantevẽvare, ha'éva “paha paha pe pochy rehegua”. Ojeky'i pe principio bíblico ohechaukáva Judá oñemomba'e hague hese Manasés tiempope, ha pe jejegueraha haña tembiguáiramo, oñepyrũva mokõi mburuvicha guasu Zedequías mboyve, avei ohechauka Judá oĩma hague Babilonia poguýpe Zedequías oguahẽ mboyve ijapyra rehe. Ko'ã jeheja hesakãitereívape, ha'e nevertheless he'i gueteri: “ko'ápe oĩ pe período Tupã pochy haña heteve ijeheguigua tavayguakuéra rehe; pe período pe santuario ha pe aty oñembohasáva py guýpe.” Upévare, ha'e directamente ombojoaju “pe período Tupã pochy rehegua” Daniel capítulo ocho rehe, ha pe porandu versículo trece peguápe, “araka'e peve.” Pe mbohovái versículo catorcepe, ha'e va'ekue 22 jasypa 1844 peve.

Pe ñemyasãi Babilóniape tembiguáiramo peteĩ tembiasakue mbeguekatúva oñepyrũva'ekue ary 677 a.C.-pe, ha oseguíva'ekue 1844 peve. Upe ára pukukue ojokupyty mokõi su cincuenta ary ha mokõipa, ha upéva hína, añetehápe, umi “siete tiempos” Levítico mokõipa poteĩme. Upe ára pukukue opa hague 22 jasypa 1844-pe ome'ẽ va'ekue Daniélpe peteĩ mokõiha testigo pe “mar'eh visión” rehegua umi dos mil trescientos ka'aru ha pyhareve rehe.

Gabriele oje'e haña Daniel-pe oikũmby haña pe visión, ha pe Gabriele ojapóva hína kuri ome'ẽ peteĩ mokõiha testigo 22 jasypa 1844 rehegua, ára paha ramo. Ndaha'ei mante ome'ẽ hague peteĩ mokõiha testigo omopyendávo pe ára umi mokõivéva marandu arandupy rehegua oñekumpliha haña, síno Smith hekoitépe ohechauka haguéicha, pe ára pukukue ojoajúva pe mokõiha testigo ndive 1844 rehegua, oñemombe'u kuri versículo 13-pe, pe tiempo pe santuario ha pe ehérsito oñemombo haña yvýre ha oñembohasa asy haña. Pe porandu versículo 13-pe ha'e: “Mboy

tiémpopa pe visión pe sacrificio ára ha ára rehegua, ha pe angaipa ñembyai rehegua, ome'ẽ haña mokõivéva pe santuario ha pe ehérsito oñemombo haña yvýre?" Upéva pe tiémpo pukukue ha'eva'ekue umi "siete tiempo" Levítico 26-pe.

Smith ndohecháiva téra ojeporeka haña, ha'e vaekue pe "póchy" oíva pe versíkulo diecinueve-pe, ha'cha pe "paha" upe póchy rehegua. Oíramo peteĩ "paha", upéicharõ oĩ avei peteĩ "ñepyrũ", ha Daniel omombe'u araka'épa opa pe "póchy ypykue", capítulo once-pe. Ha'e ohechauka pe papado oguapýva mburuvicha guasu ramo pe Edad de las Tinieblas aja, ha he'i pe papado oñakārapu'ātaha pe póchy oñemohu'ã peve, téra opa peve.

Ha pe rréi ojaopóta hembipota he'iháicha; ha ombotuicháta ijehe, ha ombohetavéta ijehe opaichagua tupã ári, ha oñe'ẽta ñe'ẽ hechapyráva Tupã kuéra Tupã rehe, ha oikoporáta pe pochy ojejapypa peve; mba'érehe pe oje'epyréva ojeapóta. Daniel 11:36.

Pe mbohapy pa teíha verso ojehechakuaa heta hendáicha ha'cha pe verso apóstol Pablo omombe'uporã jeyva'ekue iñe'ẽme haña ikuatia mokõiha Tesalonicaguápe.

Ani avave pene mbotavy mba'eveichavérõ: upe ára ndoúi mo'ãi oĩ raẽ'ỹre pe jehekýi guasu, ha ojekuaaukáta pe kuimba'e angaipa rehegua, pe ñehundi ra'y; upéva oñemoíva ha oñemomba'eguasúva opa mba'e ári oje'éva Tupã téra oñemomba'éva; ha péicha, ha'e ku Tupãicha oguapy Tupã rógaime, ohechaukávo ijupe voi ha'cha Tupã. 2 Tesalonicenses 2:3, 4.

Pe "kuimba'e angaipa rehegua", ha'éva avei "ñehundi ra'y", ha "omoíva ijupe opavave Tupã hérava téra oñemomba'égui ári", ha'e avei pe "mburuvicha guasu" "ojapótava oipotaháicha; ha omopu'ata ijupe, ha oñembotuicháta opa tupã ári". Mokõivéva jehaipyre oñe'ẽ Roma pápa rehe. Daniel ohai pe pápa osẽ porātaha, he'iséva omotenondetaha, pe "pochy" ojechupyty peve. Pe pochy, versíkulo mbohapyta poteĩhápe, oíva'ekue "oñedetermina" va'ekue. Pe ñe'ẽ "oñedetermina" he'ise "ojekutu haña".

Pe papado orresivi pe "herida mortal" ary 1798-pe, ha upe jave pe "primer indignación" oñemohu'ã téra opa. Pe ñe'ẽ "oñemohu'ã" he'ise opa téra cessa. Pe paha "pe indignación"-gui capítulo ocho-pe, ha versíkulo diecinueve-pe, ohechauka pe opaha pe período pe santuario ha pe hueste oñembohasa haña yvýre. Upéva opa 1844-pe, ha pe indignación "primera" katu opa 1798-pe.

Pe "pahague py'aro paha" opa vaekue ary 1844-pe, mokõi su kuation po mokõi ary rire mburuvicha guasu Manasés-pe ogueraha rire Babilóniape umi asirio ary 677 Cristo mboyve. Pe "tenondegua" py'aro opa vaekue ary 1798-pe, mokõi su kuation po mokõi ary rire pe tetãnguéra yvategua Israel-gua ogueraha rire tembiguáiramo umi asirio ary 723 Cristo mboyve.

Oĩ hetave mba'e he'íva pe "siete tiempo" kañymby rehegua Daniel arandukápe, ha upéva ñaño'ẽta ñane artículo oúvape.

“Ha pe ánhelpe pe ao peguarã Laodicea-ygua tupaopegua, ehai: Péicha he'i pe Amén, pe Testigo jeroviaha ha añetegua, Tupã rembiapokue ñepyrũ; aikuaa ne rembiapokue, ndaha'ei haña ro'ysã, ni haku. Aipotáta reime haña téra ro'ysã téra haku. Upéva, nde lukewarm rupi, ndaha'éigui ro'ysã ni haku, romombo haña che juruégui. Nde ere rupi: Che rico, hetave mba'e

areko, ha ndaikotevêi mba'eve; ha ndereikuaái ndeha'eha pe ohasa asyva, ha imboriahúva, ha mboriahu, ha ára, ha opívo.”

“Ko’ápe Ñandejára ohechauka ñandéve pe marandu umi hembiguái omyasãiva’erã Itavayguakuérape, ha’e ohenóiva’ekue oñemomandu haña tavayguakuérape, ndaha’éiha peteĩ marandu py’aguapy ha tekorosã rehegua. Ndaha’éi peteĩ mba’e teórico añónte, ha katu peteĩ mba’e práctico opa mba’épe. Ñandejára tavaygua oñerrepresenta pe marandúpe umi Laodiceayguápe oñeme’êvape peteĩ tekópe to’o reko rehegua jerovia hañaicha. Oĩ hikuái py’a guapýpe, ogueroviávo ijehegui oĩha peteĩ yvate porãme mba’apo haña yvypóra reko espiritual rehe. ‘Ndere haña: Che niko che rico, areko heta mba’e, ha ndaikotevêi mba’eve; ha ndereikuaái ndehaha rejejopy vaíva, ñembyasygua, mboriahu, pytũ, ha opívo.”

“¡Mba’e ñembotavy tuichavéva piko ikatu oguahẽ yvypóra apytu’ũme ndaipóri haña peteĩ jerovia ha’ekuéra oĩ porãha, ha añetehápe oĩ vaieterei ramo! Pe Marandu pe Testigo Añeteguágui ojuhu Ñandejára retãnguápe peteĩ ñembotavy ñembyasýpe, upéicharamo jepe, hekopotíva upe ñembotavýpe. Ha’ekuéra ndoikuaái hi’ãnga rekove oĩha vaieterei Ñandejára renondépe. Umi oñeñe’ẽ hañaúpe oñembotavy aja ijehe voi oĩha peteĩ tekove espiritual yvateetereívape, pe Marandu pe Testigo Añeteguágui ombyai ijerovia’aty hatãite peteĩ jehechauka mondýivare he’íva añetehápe mba’échapa hikuái: ára’ỹ espiritual, mboriahu ha ñembyasyetépe oikóva. Pe testimonio, ha’etéva kyre’ỹ ha pohýi eterei, ndaikatúi oiko jejavy, mba’érepa pe Testigo Añeteguáva voi oñe’ẽ, ha Itestimonio katuete va’erã hekopete.”

Testimonies, volúmen 3, 252.